

Checkinteelt

INTEELT mijden EN KWALITEIT fokken : DUIVELS DILEMMA

- Hulpmiddel bij het vermijden van inteelt

D.G.WIERSMA

Sterke vererfers stormen de stambomen binnen:

door veel dochters, door zonen, door hengsten uit de dochters.

Fokkers willen snel succes, kiezen voor de “best X best” combinatie.

Zo ontstond meer recent bij de Friese paarden sterke inteelt op Ritske.

In alle hengsten- lijnen, buiten de Ritskelijn, gaat de lijn verder met een hengst uit een Ritskemoeder: Mark, Wessel, Bjinse, Ygram; dubbelop bij Ferdinand en Dirk.

Vanaf 1979 was “Ritskevrij” fokken niet meer mogelijk!

In de volgende generatie ontstaat relatief sterker inteelt op Mark en Wessel; maar dat is ook weer inteelt op Ritske, immers beide hengsten hebben een Ritskemoeder.

“Markvrij” is thans onmogelijk en “Wesselvrij” op termijn..

Daarna werden Hearke en Jochem invloedrijk en zo groeide de inteelt op Mark; inmiddels is inteelt op Jochem en Hearke op gang gekomen.

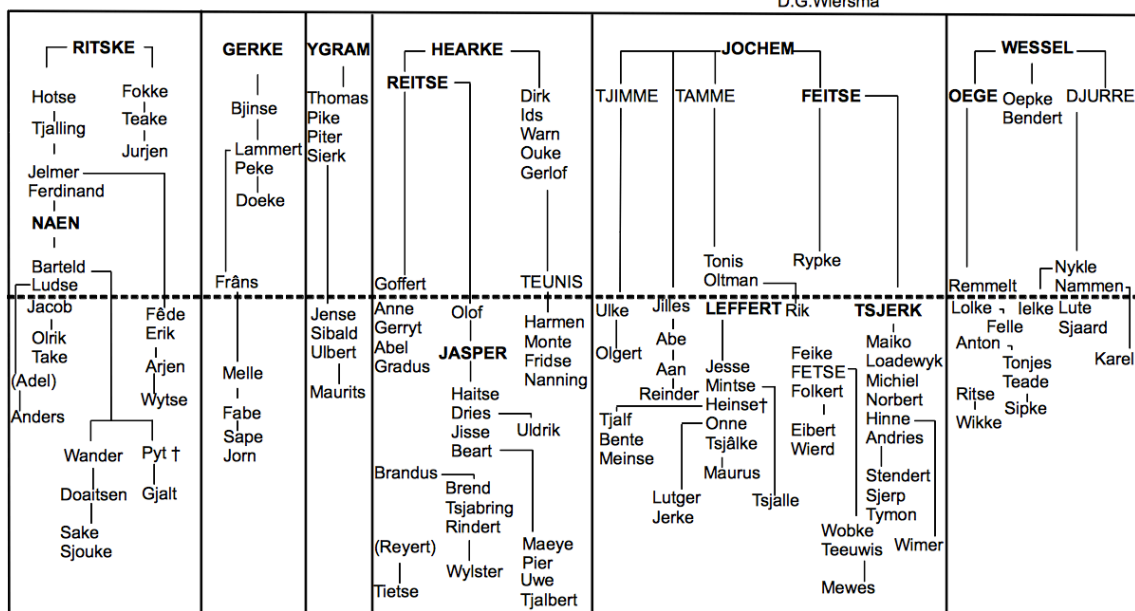
Naast de instrumenten verwantschaps % en inteelt % is het belangrijk om keuzes te beredeneren, daartoe wil dit artikel bijdragen.

Van groot belang is op dit moment om extra attent te zijn bij inteelt op:

OEGE, REITSE en FEITSE. Het volgende schema helpt om inteelt te vermijden.

2011: DE ZES LIJNEN VAN FRIESE HENGSTEN

D.G.Wiersma

Inteelt vermijden: vier stappen.

1. Markeer in het schema de kolom van de **vader** en **moedersvader** van uw fokmerrie.
2. Markeer met een andere kleurstift hengsten die uw voorkeur hebben in de overige lijnen.
3. Maak met die hengsten stambomen van het te fokken veulen.
In de eerste drie generaties van het te fokken veulen mag de naam van een hengst niet t w e e m a a l voorkomen. Is dat wel zo, dan als bewuste keuze op sterke vererver.
4. Op dit moment zijn de meest invloedrijke hengsten Oege, Reitse en Feitse.
Als regel adviseer ik: vermijdt inteelt op deze hengsten.
Uitzondering: als bewuste keuze en dan liefst niet eerder dan in de vierde generatie van het te fokken veulen. Als hulpmiddel kan het volgende schema als extra check dienen.

Schema: Wessel/Oege; Hearke/Reitse; Jochem/Feitsevrije hengsten.

Per hengstenlijn:

	RITSKE	GERKE	YGRAM	HEARKE	JOCHEM	WESSEL
Wesselvrij:	Jacob Anders	Fabe Sape Jorn		Jasper Beart Jisse Tjalbert Maeye	Jillis Abe Ulke Hinne Norbert	
Hearkevrij	Jacob Olrik Gjalt	Fabe Sape Jorn			Jillis Tsjerk Tsjalke Andries Loadewyk Bente Stendert Sjerp	Ielke
Jochemvrij	Jacob Olrik Doaitzen Gjalt	Fabe		Olof Jasper Dries Jisse Tietse		Lute Karel Lolke Ielke

Monte
Harmen
Warn
Ouke
Gerlof

.....
! Men realiseer zich dat diverse hengsten in Amerika zijn en dat de leeftijd van andere hengsten hoog is. Over enkele jaren kan het al heel anders zijn.

Nu zijn er in theorie nog mogelijkheden om het overheersende bloed

Wessel-Oege

(in kader:)

Hearke- Reitse

Jochem-Feitse

te vermijden.

.....

In 1979 kreeg Jochem de eerste veulens.

Buiten de Jochemlijn vinden we Jochembloed

bij *Wicher, Anne, Rindert, Ludse, Pike, Arjen,*

Fridse, Wylster, Wytse (2X).

Via Tjimme: *Anton, Brend, Felle, Tsjabring,*

Maurits, Wikke, Wimer, Tjalbert.

Via Tamme/Leffert: *Jense, Sibald, Ulbert, Sipke,*

Tymon, Sjouke, Wimer. Oltman: Take.

Via Feitse: *Sape, Beart, Jorn, Nanning;*

Rypke: Haitse, sake, Wylster;

Tsjerk: Uldrik, Wimer, Tjalbert.

.....

Toekomstige hengsten:

Jochem, zijn vier zonen, kleinzonen, hengsten uit dochters van deze hengsten, zorgen voor een explosie van Jochembloed. Van het grootste belang zijn Jochemvrije hengsten.

Dit kan met een Jochemvrije merrie, gepaard aan een Jochemvrije hengst. Met de meer luxe hengsten Doaitsen, Gjalt, Jasper, Dries, Jisse, Ielke bijv., moet dit kunnen.

Als opfokker en fokker besef ik dat de keuze tussen kwaliteit fokken en inteelt vermijden een duivels dilemma is. In het belang van de totale fokkerij moeten we echter de inteelt beheersbaar houden. Het FPS zou daarin fokkers meer moeten aanmoedigen en belonen.

Reacties: email denlwiersma@upcmail.nl